

Europese Natuurherstelwet

Om de Europese ambities op het gebied van biodiversiteit juridisch te verankeren heeft de Europese Commissie (EC) in juni 2022 een voorstel voor de Natuurherstelwet gepubliceerd. Het voorstel moet bijdragen aan een doorlopend, langdurig en bestendig herstel van diverse en veerkrachtige natuur in de EU, zowel op land als op zee, door herstel van ecosystemen, habitattypen en soorten. Deze verordening is na 2 jaar van onderhandelingen met het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie dan toch gepubliceerd en per 18 augustus jl. in werking getreden. Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel is het wetsvoorstel op diverse punten aangepast door raad en parlement.

De verordening verplicht de lidstaten om maatregelen vast te stellen en uit te voeren om gezamenlijk, als EU-doelstelling, tegen 2030 ten minste 20% van de land- en zeegebieden van de EU te herstellen. Tot 2030 zullen de lidstaten bij de uitvoering van de herstelmaatregelen prioriteit geven aan Natura 2000-gebieden. Voor habitats die in slechte staat verkeren, zoals opgesomd in de verordening, zullen de lidstaten maatregelen nemen om:

- ten minste 30% daarvan te herstellen tegen 2030,
- minstens 60% te herstellen tegen 2040,
- minstens 90% te herstellen tegen 2050.

Daarnaast hebben lidstaten een inspanningsverplichting om achteruitgang van (herstelde) natuur te voorkomen.

Natuurherstelplannen

De lidstaten moeten binnen 2 jaar na inwerkingtreding van de wet nationale natuurherstelplannen indienen bij de EC, waarin ze aangeven hoe ze de doelstellingen gaan halen. Ze moeten ook toezicht houden op en verslag uitbrengen over hun voortgang, op basis van biodiversiteitsindicatoren voor de hele EU. Het herstelplan moet een niet-achteruitgangsclausule bevatten die zal leiden tot een verplichte effectbeoordeling voordat een project wordt goedgekeurd als het een verslechtering van de habitattypes van bijlage I van de verordening kan veroorzaken. Dit is een aanvulling op de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

Watergerelateerde maatregelen

De lidstaten moeten ook kunstmatige barrières in oppervlaktewateren opheffen om bij te dragen aan natuurherstel. Het doel is om richting 2030 ten minste 25.000 km aan rivieren te herstellen tot vrijstromende rivieren, onverminderd de afspraken die zijn gemaakt in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het betreft kunstmatige barrières die geen functie meer hebben.

Volgens artikel 11, lid 4, van de Natuurherstelwet moeten drooggelegde veengebieden die voor landbouwdoeleinden worden gebruikt, worden vernet. De lidstaten nemen maatregelen die gericht zijn op het herstel van organische bodems in landbouwgebruik die gedraineerde veengebieden vormen. Deze maatregelen worden ingevoerd op ten minste:

- 30 % van dergelijke gebieden tegen 2030, waarvan ten minste een kwart opnieuw moet worden vernet;
- 40 % van dergelijke gebieden tegen 2040, waarvan ten minste een derde opnieuw moet worden vernet;
- 50 % van deze gebieden tegen 2050, waarvan ten minste een derde opnieuw moet worden vernet.

Hierop is wel een uitzondering van toepassing: de verplichting voor vernatting geldt niet voor grond van agrariërs en private landeigenaren (voor hen vrijwillig), rekening houdend met nationale wetgeving.

De Unie zal de CWS op de hoogte houden van verdere ontwikkelingen rond met name het nationale natuurherstelplan dat Nederland moet maken de komende 2 jaar, en evt gevolgen voor/ raakvlakken met het werk van de waterschappen.